

Koulutuksen laatuyksikköarviointi 2008 - 2009

SE ONNEA ON!

Musiikkiteatterikoulutus Lahdessa

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Lahti University of Applied Sciences

A TOIMINTA

1. Koulutusyksikön toiminnan kuvaus ja nivoutuminen ammattikorkeakoulun strategiaan sekä keskeisiin pedagogisiin linjauksiin

Lahden ammattikorkeakoulun (LAMK) tehtävänä on tarjota edustamiensa koulutusalojen korkeimpaan ammatilliseen osaamiseen, kokemukseen ja näkemykseen johtavaa koulutusta sekä tukea ammatillista kasvua ja suorittaa soveltavaa, alueen tarpeista nousevaa tutkimusta ja tutkivaan työotteeseen perustuvaa kehittämistyötä.

Musiikin laitoksella koulutamme opiskelijoita Muusikko AMK- ja Musiikkipedagogi AMK-tutkintoihin, jotka ovat 270 opintopisteen laajuisia ja kestävät 4,5 vuotta, aikuisilla 2 – 3 vuotta. Muusikoksi opiskelevat voivat suuntautua esittävään musiikkiin tai musiikkiteatteriin. Musiikkipedagogeiksi opiskelevat suuntautuvat instrumenttiopetukseen tai varhaiskasvatukseen. Lisäksi tarjoamme erikoistumisopintoina pääinstrumenttiopintoja instrumentin A-tutkinnon suorittamista varten sekä ammatillisia teoria- ja pääinstrumenttiopintoja avoimessa ammattikorkeakoulussa sekä integroituna että erillisessä tarjonnassa. Alueellisessa kehittämistyössä korostuu myös muu palvelutoiminta, konsertit, esiintymiset ja tapahtumat sekä tavoitteellinen yhteistyö eri musiikkioppilaitosten, Koulutuskeskus Salpauksen, LAMK:n muiden laitosten ja alueen muiden toimijoiden, kuorojen, orkesterien ja kolmannen sektorin välillä.

Päijät-Hämeen maakunnan kehittämisen perustan muodostaa laaja ja monipuolinen avoin sektori, jonka kehittämisessä maakunta tukeutuu laadittuun elinkeinostrategiaan ja sen toimintatapaan, jossa on määritelty painopisteiksi seuraavat toimialat/klusterit: ympäristö, vilja, mekatroniikka, puu ja huonekalu, muovi sekä tulevaisuudessa logistiikka, matkailu, hyvinvointi ja muotoilu. Tätä täydentää laadukas ja puhdas ympäristö, erinomaiset asumisen ja elämisen mahdollisuudet kaiken ikäisille, aktiivinen sosiaalinen toimintaympäristö, hyvin ja tehokkaasti hoidetut elämisen ja osaamisen palvelut, julkiset ja yksityiset sekä valtakunnan johtava asema liikunnan ja kulttuurin alalla.

Arvot, joille maakuntaa rakennetaan, ovat perusta tavoitteiden toteuttamisessa. Musiikin laitoksen toiminnassa korostuvat Päijät-Hämeen maakunnan arvoista erityisesti seuraavat:

- **maakuntalaisten tasa-arvoinen hyvinvointi (musiikki kuuluu kaikille)**
- **elinikäinen oppiminen (elinkaaren kattava musiikkialan pedagogiikka toiminnan pohjana)**
- **työ, yhteistyö ja kumppanuus (toimiva yhteistyö paikallisten alan toimijoiden kanssa)**
- **muutosvalmius (jatkuva kehittäminen ja uusien työmuotojen hakeminen)**

Päijät-Hämeen maakunnan strategiset valinnat perustuvat maakunnan kehittyvään asemaan ja kasvavaan rooliin Suomessa ja maailmalla. Kehittämisen kärjet on valittu maakuntavaltuuston hyväksymässä maakuntasuunnitelmassa vuonna 2005 ja niitä täsmennetään meneillään olevassa strategiaprosessissa.

Lahti on tunnettu ja arvostettu musiikkikaupunki. Tästä hyvinä esimerkkeinä voidaan mainita esim. Sinfonia Lahti ja Osmo Vänskän menestys, näkyvät panostukset tiloihin (Sibelius-talo, Lahden ammattikorkeakoulun Musiikin laitoksen oma kamarimusiikkisali, Musiikkiopiston konserttisali) sekä musiikin opetuksen pitkät perinteet (Konservatoriolla 90-vuotisjuhlat).

Lahden ammattikorkeakoulu tunnetaan vahvana kulttuurialan kouluttajana. Muotoilun koulutus on ollut keihäänkärkenä jo pitkään, mutta viime vuosien aikana myös musiikin alan koulutuksen tunnettuus on lisääntynyt. Monipuolinen kulttuurialan koulutus (muotoilu, viestintä, taide ja musiikki) tukee alueen hyvinvoinnin kehittymistä ja rikastaa eri alojen välistä yhteistyötä. LAMK:ssa on parhaillaan käynnissä strategiatyö, jossa tulevaisuuden kriittisinä menestystekijöinä tarkastellaan mm. verkostoitumista, osaamisen jakamista, erikoistumista, osaamisen tuotteistamista ja myyntiä, henkilökunnan osaamista sekä tahtoa, uudistumiskykyä ja luovuutta. Musiikkiteatterin kehitystarina todentaa jo näitä tulevia menestystekijöitä pienemmässä mittakaavassa. LAMK:n on jatkossa pyrittävä vastaamaan näihin haasteisiin koko ammattikorkeakoulun laajuudella. Musiikin laitoksen toiminta kokonaisuutena tukee LAMK:n yllämainittuja strategisia tavoitteita ja luo pohjan musiikkiteatterilinjan laatuksikkohakemukselle.

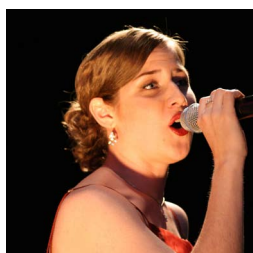
Lahden ammattikorkeakoulun Musiikin laitoksen tavoitteena on kouluttaa todellista työelämää varten vankat perustaidot omaavia muusikoita; orkesterisoittoon, säestäjiksi, musiikkiteatteriin sekä eri-ikäisten ihmisten instrumentti- ja musiikinopettajiksi. Laitoksemme opetuksen painopistealueet ovat instrumenttiopetus, musiikkiteatteri ja musiikkipedagogiikka, joita pyrimme edistämään tutkimus- ja kehittämistyön kautta.

Strategisia vahvuksiamme ovat toiminnalliset pedagogiset ratkaisut ja profiloituminen seuraaville alueille.

- 1. täysimittainen sinfoniaorkesteri Lahden Nuori Sinfonia LNS oppimisympäristönä**
- 2. musiikkiteatterilinja ja sen produktiot**
- 3. elinkaaren kattava musiikki- ja instrumenttipedagogiikka toiminnan pohjana**
- 4. ammatillinen identiteettityöskentely ohjaustyökaluna**
- 5. toimiva yhteistyö paikallisten alan toimijoiden kanssa**

Musiikin laitoksella on n. 200 opiskelijaa, joista 40 on suuntautunut musiikkiteatteriin. Musiikin laitoksella työskentelee 3 yliopettajaa, 11 lehtoria, 3 päätoimista tuntiopettaja sekä 43 sivutoimista tuntiopettajaa. Tukipalveluita hoitavat toimistos sihteeri, koulutusassistentti, opintos sihteeri (80 %). Hallinnollisesti olemme osa HyvinvointiLAMK:a. Matkailun ja Musiikin laitoksilla on yhteinen koulutusjohtaja (50/50 %) ja koulutuspäällikkö (40/60 %).

Musiikin laitos tekee laatuksikkohakemuksensa musiikkiteatterista siksi, että se on määrätietoisella ja innovatiivisella toimintatavallaan saavuttanut nopeasti hyvän ja tunnustetun aseman musiikin koulutuksen uudella osa-alueella. Samalla sen kehitys on rohkaissut ja antanut mallia laitoksen muun musiikkiopetuksen uudistamiselle ja kehittämiselle perinteitä unohtamatta.

1.1 Ydinosaaminen

Muusikon ja musiikkipedagogin tutkintoihin hakevilta edellytämme taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän suoritusta, musiikin toisen asteen ammatillista koulutusta tai muutoin hankittuja vastaavia tietoja ja taitoja. Opiskelijat ovat aloittaneet musiikkiopinnot useimmiten jo lapsuudessaan ja jatkavat sitä muun peruskoulutuksen ohella noin 20 vuoden ikään saakka. Saatuaan musiikkiopiston päästötodistuksen tai vastaavat taidot he voivat hakeutua ammattikorkeakouluun. Ammattikorkeakoulun opinnoissa suuntautumisesta riippumatta on yhteisiä yleissivistäviä perusopintoja (14 op) ja musiikin koulutusohjelman yhteisiä perusopintoja (32 op), jotka muodostavat vahvan pohjan kunkin suuntautumisen ydinosaamiselle.

Musiikkiteatterin suuntautumisvaihtoehdon keskeisimmät ydinosaamisalueet ovat: **musiikki, tanssi ja näyttelijäntyö**. Kaiken perustana on vankka musiikillinen osaaminen. Se on kivijalka, jolle opiskelijan ydinosaaminen tulee rakentumaan. Näitä kolmea musiikkiteatterin osa-aluetta opiskellaan paitsi perinteisillä oppitunneilla myös integroidusti siten että opiskelija oppii toimimaan **tiimissä** ja hallitsemaan **laajempia kokonaisuuksia**. Muita keskeisiä osaamisalueita ovat **itsensä kehittäminen** ja **ammatillinen kasvu** sekä hyvät **vuorovaikutustaidot**.

Kaikkia aiemmin lueteltuja tietoja ja taitoja opiskellaan työelämälähtöisesti projekteissa, jotka sisältyvät keskeiseen ammattiaineeseen, **produktiotyöskentelyyn** (30op). Opintojen aikana opiskelija:

- osallistuu ainakin yhteen laitoksen sisäiseen produktion,
- valmistaa oman musiikkiteatteri-illan (päättöresitaali),
- osallistuu ravintolakabareen valmistamiseen yhteistyössä Matkailun laitoksen kanssa,
- osallistuu vaativampaan, joka toinen vuosi järjestettävään musikaaliproduktion kuten esim. musikaali **Lemmenlatu**, joka toteutettiin yhteistyössä Lahden kaupunginteatterin kanssa.

Kaikki produktiot esitetään ammattiympäristössä, teatteri/ravintolatilassa ja ne ovat julkisia esityksiä. Näin opiskelija tottuu yleisökontaktiin ja -palautteeseen jo opiskeluaikanaan.

Laitoksen yhteisenä kehittämistavoitteena instrumenttikohtaisen taidon kehittymisen ohella on tuoda lisää osaamista niin orkesteri-, kamarimusiikki-, musiikkiteatteri kuin lastentapahtumien tuottamiseen, tuotteistamiseen, markkinointiin ja siten edistää yrittäjämäistä toimintaa tulevien muusikoiden koulutuksessa. Musiikin laitoksen produktioiden tuottajana ja markkinoijana on koulutusassistentti, joka yhdessä opettajien, orkesterin johdon ja muiden mukana olevien tahojen kanssa suunnittelee tuotantoa jo pitkällä aikavälillä. Produktioiden riskialttiin ja kalliin tuotannon vuoksi suunnittelu on tehtävä huolella, jotta talous säilyy tasapainossa. Produktiot tarjoavat kuitenkin opiskelijoille ainutlaatuisen mahdollisuuden täysipainoiseen oppimiseen ja ammatilliseen kehittymiseen.

1.2 Työelämäkytkös

Musiikkiteatterilinjan työelämäyhteyksien tavoitteena on luoda yhteistyö, joka toimii kaksisuuntaisesti. Yhdessä työelämän kanssa kehitämme koulutusta, joka vastaa ammattikentän haasteisiin, mutta on myös luomassa uutta musiikkiteatteria Suomeen. Työelämäyhteistyö täten kehittää koulutusta ja ammattikenttää samaan aikaan vuorovaikutteisesti. Tavoitteena on rakentaa eräänlainen musiikkiteatterin tutkimuslaboratorio, jossa opiskelijat ja ammattilaiset yhdessä tutkivat, kehittävät ja kehittyvät.

Työssä oppiminen, työelämän toimintatapojen tuntemus ja työyhteisössä toimiminen ovat olennainen osa musiikkiteatterilinjan opiskelua. Kaikissa produktioissa toteutuu ammatillisuus. Opettajat ovat musiikki- ja teatterialan ammattilaisia, jotka itse työskentelevät säännöllisin väliajoin ammattiteattereissa. Musiikki- ja teatterialan viimeisin tieto-taito välittyy opiskelijoille ja se on ollut myös muovaamassa toimivaa harjoittelukäytäntöä. Vuorovaikutus työelämän kanssa on kahdensuuntaista. Musiikkiteatterilinjan tavoitteena on, paitsi vastata ammattikentän haasteisiin ja kysyntään, myös luoda omalta osaltaan uusia käytänteitä ja uutta suomalaista musiikkiteatteria. Tähän tavoitteeseen pyritään mestari-kisälli -metodilla, ennakoimalla työelämän haasteita ja jatkuvalla itsereflektoinnilla. Mestari-kisälli -ajattelu toteutuu produktioissa, joissa keskeisissä rooleissa esiintyvät opettajat ja oppilaat yhdessä. Opettajilla on opettajan tehtävänsä lisäksi tavoitteena osoittaa, miten kokeneempi ammattilainen selviää teatteriproduktioiden haasteista ja antaa näin opiskelijoille elävä esimerkki työssä oppimisesta. Teatteri- ja musiikkialan ammattilaiset toimivat tuntiopettajina ja osallistuvat opiskelijoiden päättöresitaalien arviointiin. Näiden monien työelämäyhteyksien avulla musiikkiteatterilinjaa on ollut mahdollista kehittää nopeasti ja tehokkaasti yhä paremmin työelämää vastaavaksi.

Työelämäkytkökset mahdollistavat opiskelijoiden sijoittumisen musiikki- ja teatterialan monipuolisiin työtehtäviin, ei ainoastaan esiintyjinä. Musiikkiteatterilinjan opiskelijat säveltävät, sovittavat, tekevät lastenteatteria, ja opettavat. Esimerkkeinä mainittakoon, että opiskelijat olivat säveltäneet pääosan musiikista koulutusproduktiossa [Dustbusters](#) (kevät 2007, ohj. Pantso Pääkkönen) ja rakensaneet koko äänimaailman Lahden kaupunginteatterin produktiossa [Kuninkaantyttären siivet](#) (syksy 2007, ohj. Maarit Pyökäri).

Työharjoittelu 1

suoritetaan Lahden kaupunginteatterissa, jonka kanssa musiikkiteatterilinjalla on toimiva yhteistyösopimus. Edellinen teatterinjohtaja Kari Rentola (nykyisin Helsingin kaupunginteatterin apulaisjohtaja) on useaan otteeseen lehdistössä maininnut miten tärkeää teatterin kannalta on saada päteviä esiintyjä teatterin musiikkiproduktioihin. Harjoittelujaksolta opiskelijat saavat opintopisteet, mutta esityksistä korvauksen.

Seuraavissa Lahden kaupunginteatterin musikaaleissa on ollut Musiikkiteatterilinjan opiskelijoita työharjoittelussa: Yön sisar (2002), Astoria (2003), Zorbas (2004), Leyla ja Daniel (2005), Piukat paikat (2006), ja Cats (2007).

Työharjoittelu 2

Onnistunut työharjoittelu 1 yleensä takaa opiskelijalle jatkopaikan teatterin seuraavassa produktiossa.

Kun opiskelija on hoitanut harjoittelunsa moitteettomasti, hänellä on valmistuttuaan mahdollisuus työsopimukseen Lahden kaupunginteatterin kanssa.

Musiikkiteatterilinjalta valmistuneita opiskelijoita on ollut tai on kiinnitettyinä vaativiin rooleihin seuraavissa produktioissa: **Piukat paikat**, (2006) ja **Cats** (2007). Teatterien kanssa on myös tuotettu hankkeistettuja opinnäytetöitä (**Leila ja Daniel**, Lahden kaupunginteatteri, **Tiitiäisen satupuu**, Suomen kansallisteatteri) ja tarkoituksena on lisätä niiden määrää.

1.3 Verkostoituminen ammattikorkeakoulun sisällä ja sidosryhmien kanssa (toiminta ja synergiaedut, osaamisen kumuloituminen, yhteistyö ja -toiminta)

Ammattikorkeakoulusta valmistuvalla opiskelijalla tulee olla realistinen näkemys ammattialasta, johon hän on kouluttautumassa. Hyvin toimiva yhteistyö työelämän kanssa tarjoaa opiskelijalle mahdollisuuden tutustua tulevaan ammattiinsa aidossa ympäristössä, jossa hän saa seurata alan ammattilaisten työskentelyä, reflektoida omaa osaamistaan sekä opetella toimimaan työyhteisön jäsenenä.

Lahden alueella on paljon musiikinalan toimijoita. Musiikin laitoksella on toimivat yhteistyösuhteet myös muihin alueen koulutusorganisaatioihin. Toimiva verkosto ei synny sattumalta, vaan se rakentuu järjestelmällisen toiminnan ja prosessien avulla. Musiikin laitos on suunnitelmallisesti rakentanut yhteistyötä alueen eri oppilaitosten ja yhteisöjen kanssa.

Musiikkipedagogiopiskelijat suorittavat opetusharjoitteluaan Lahden konservatoriossa, Lahden kaupungin opetustoimessa, Wellamo-opistossa, Lahden alueen päiväkodeissa sekä Ensi- ja turvakodissa. Musiikin laitos tekee säännöllistä yhteistyötä myös seurakunnan, Lahden kaupungin kulttuuritoimen kanssa sekä Lahden ammattikorkeakoulun Liiketalouden ja Matkailun laitoksen sekä Muotoiluinstituutin kanssa.

Keväällä 2008 allekirjoitetaan yhteistyösopimus Hämeen rykmentin sotilasmusiikkikoulun kanssa. Armeijan palveluksessa olevat muusikot voivat suorittaa Muusikko AMK -tutkinnon Musiikin laitoksella. Vastaavaa yhteistyötä ei ole muilla ammattikorkeakouluilla. Yhteistyötä Sotilasmusiikkikoulun kanssa laajennetaan tulevaisuudessa suunnittelemalla yhteistyössä orkesterinjohdon erikoistumisopintoja.

Musiikkiteatterilinjalla verkostoituminen ja työssä oppiminen tapahtuvat pääsääntöisesti produktio-työskentelyssä. Musiikkiteatterilinja on verkostoitunut myös Musiikin laitoksen sisällä. Eri suuntautumsvaihtoehtojen opiskelijat soittavat yhteisissä orkestereissa ja kokoonpanoissa sekä suorittavat opintopisteitä erilaisissa yhteisissä projekteissa. Musiikkiteatterilinja tekee yhteistyötä myös Lahden konservatorion, Lahden kansanopiston, Teatteri Vanhan Jukon, jo mainitun Lahden kaupunginteatterin ja Heinolan kesäteatterin kanssa. Joka vuosi Heinolan kesäteatterissa on nähty lukuisia musiikkiteatterilinjan opiskelijoita laulamassa, soittamassa, tanssimassa ja näyttelemässä.

Seuraava suuri suunnitteilla oleva yhteistyöproduktio Lahden kaupunginteatterin kanssa on musiikkaali **Fame**, jonka ensi-ilta olisi helmikuussa 2010. Esityksen sisällöstä ja toteutuksesta vastaa Musiikin laitos, tuottamisesta teatteri ja uutena ulkopuolisena tahona tulee mukaan Taideteollinen korkeakoulu, jonka skenografiopiskelijat vastaavat lavastuksesta ja puvustuksesta.

Jokavuotinen Ravintolakabaree (katsojia n. 2000 / produktio) kokoaa yhteen Päijät-Hämeen koulutus konserniin kuuluvien Koulutuskeskus Salpauksen sekä Lahden ammattikorkeakoulun Matkailun ja Musiikin laitosten opettajat ja opiskelijat. Vuoden 2007 kabareessa oli mukana yli 100 koulutus-konsernin opiskelijaa, Koulutuskeskus Salpauksen opiskelijoista mm. kampaajat ja maskeeraajat. **Revy Fellmanni** (pikkujoulu-revy) toteutetaan Kokous- ja kongressikeskus Fellmannissa. Revyssä ruoka, juoma ja musiikkiesitys integroituvat monialaiseksi elämykseksi.

Tähän asti on toteutettu Kongressikeskus Fellmannissa revyyt:

- **Makuvaltaa, ohjaus Kristiina Kattelus, 2005**
- **Syö, Juo, Rakasta, ohjaus Marietta Tevajärvi, 2006,**
Yhteistyössä Matkailun laitoksen kanssa valmistettu ravintolakabaree, jonka esitykset olivat loppuunmyytyjä.
- **Se Onnea On, Kongressikeskus Fellmanni, ohjaus Marietta Tevajärvi, 2007.**
Yhteistyössä Matkailun laitoksen kanssa valmistettu revyy, jolla oli katsojia yli 2000.

1.4 Koulutuksen ja T&K-toiminnan yhteen nivoutuminen

Musiikin laitoksen T&K- toiminta on perinteisesti ollut erilaisten produktioiden luomista ja esittämistä. Laitoksella tuotetaan vuosittain lähes 200 konserttia tai muuta tapahtumaa. Kaikki produktiot toteutetaan integroidusti osana muusikkojen tai musiikkipedagogien opetusohjelmaa. Vuonna 2006 alkoi varsinainen hanketoiminta. ESR- osarahoitteisena toteutettiin hanke nimeltään **Harmooni** - Aikuisten musiikin ohjauksen pedagoginen toimintamalli - yhteistyöverkoston luominen ja toimintamallin rakentaminen musiikkipedagogikoulutukseen. Tämä oli näkyvä askel kohti uudentyypistä musiikkipedagogista koulutusta, jonka tavoitteena on valmistaa tulevat musiikkipedagogit toimimaan koko elinkaaren kattavan pedagogiikan asiantuntijoina. Uusia hankehakemuksia on vireillä tai haussa yrittäjyyteen sekä muusikkojen ergonomiaan ja työhyvinvointiin liittyvistä aiheista.

Musiikin laitoksella on ollut käynnissä pedagogiikkaan liittyvä toimintatutkimus, jossa identiteetti-työskentelyn avulla on kehitetty pedagogeiksi valmistuville tietoista opettajaidentiteettiä. Toimintatapaa on esitelty niin koti- kuin ulkomailla sekä se on modifioitu myös osaksi Stadian ylempää musiikkipedagogin AMK-tutkintoa. Kyseisestä tutkimuksesta on tehty useita kotimaisia ja kansainvälisiä konferenssiesityksiä sekä artikkeleita. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan eräänä ilmentymänä ovat myös musiikin koulutusohjelmassa opiskelevien opiskelijoiden toiminta kouluttajina omalla erityisalallaan, mm. varhaisiän musiikkikasvatusopiskelijat kouluttamassa alueen päiväkotihenkilöstöä.

Musiikkiteatterilinjalla T&K-toiminta toteutuu lähinnä projekteissa ja produktiotyöskentelyssä. Lisäksi musiikkiteatterilinjan opinnäytetyöt ovat omalta osaltaan luomassa uutta tietoperustaa, jota tällä tutkimusalalla ei varsinaisesti vielä ole olemassa. Tämä tapahtuu esimerkiksi reflektoimalla omaa roolityöskentelyä, jolloin muutoin hiljainen ja kokemuksellinen tieto saatetaan näkyväksi verbalisoimisen avulla. Tavoitteena on hankkeistaa enemmän musiikkiteatterilinjan opinnäytetöitä, mikä edistää vuorovaikutusta työelämän kanssa sekä mahdollistaa aktiivisen toimijuuden alan kehitystyössä.

2. Koulutusyksikön toiminnan suunnittelu, toteutus, arviointi ja kehittäminen

Musiikin ammattikorkeakouluopetus alkoi 1999, jolloin musiikin korkea-asteen opetus siirrettiin Konservatorioista ammattikorkeakouluihin. Matka Konservatorion ja taiteen perusopetuksen maailmasta ammattikorkeakoulumaailmaan on ollut haastava. Musiikin laitoksen suunnittelu on pohjautunut musiikillisen substanssin, toisin sanoen instrumenttitaitojen kehittämiseen, mutta ammattikorkeakoulu haastaa myös työelämäyhteistyöhön, produktiotyöhön, tutkimus- ja kehittämisosaamiseen, kansainvälistymiseen, yrittäjyyteen ja yleensäkin monialaiseen yhteistyöhön.

Musiikin laitoksen opetuksen kehittäminen on tapahtunut

- **työelämäyhteyksien avulla**
- **esiintyvinä taiteilijoina toimivien opettajien verkostojen kautta**
- **hanke- ja tutkimustoiminnan kautta**
- **oman työn tuloksena opettajien kanssa yhteistyössä**
- **yhteistyössä alueen muiden oppilaitosten ja alan ammattilaisten kanssa ja**
- **yhteistyössä alan muiden korkeakoulujen kanssa.**

Laitoksella toimii opettajaneuvosto, joka kokoontuu kuukausittain pohtimaan ajankohtaisia asioita. Opettajakunta osallistuu myös keväisin ja syksyisin järjestettäviin palaute- ja kehittämispäiviin, jolloin tarkastellaan menneen vuoden tuloksia ja suunnitellaan tavoitteiden mukaista toimintaa. Opiskelijaneuvosto kokoontuu kaksi kertaa vuodessa syksyllä ja keväällä yhteiseen keskusteluun opettajakunnan ja tukipalvelu- ja hallinto henkilöstön kanssa antamaan palautetta ja tekemään kehittämissuhteita. Lisäksi laitoksella on seitsemän alakohtaista tiimiä, joiden vastuualue on oman alansa opetuksen ohjaus ja kehittäminen. Opettajakunta kehittää näissä oman opetusalan opetusta saamansa opintojakso- ja henkilökohtaisen palautteen pohjalta. Johtoryhmä vastaa laitoksen yleisestä kehittämisestä ja toiminnan ohjauksesta, toimistotiimi hallinnon kehittämisestä ja opiskelijavalintalautakunta opiskelijavalinnan tekemisestä.

Tulevia haasteita ovat opetussuunnitelmien jatkuva kehittäminen, monitahoinen pedagoginen kehittäminen, kansainvälisen yhteistyön laajentaminen, uusien koulutustuotteiden suunnitteleminen, avoimen ammattikorkeakoulun opetuksen laajentaminen, T&K-toiminnan laajentaminen ja verkostoitumisen lisääminen ja vahvistaminen.

2.1 Toimintaympäristön osaamistarpeiden ennakointi ja niihin vastaaminen

Alueellista ennakointia tehdään Päijät-Hämeen koulutus konsernin, Päijät-Hämeen liiton ja Hämeen TE-keskuksen yhteistyönä (ns. Päijät-Hämeen ennakointiverkosto). Koulutus konsernilla on apunaan myös 11 klusteripohjaista työelämän neuvottelukuntaa, joissa osaamisen ennakointia työtetään. LAMKissa on parhaillaan käynnissä ennakointimallin ja - työkalujen testaus, jossa musiikin koulutusala on mukana yhtenä casena.

Musiikin alalla ennakointi on luontevaa ja kiinteästi yhteydessä opetuksen kehittämiseen. Opettajamme ovat esiintyviä taiteilijoita, jolloin heillä on jo olemassa tiivis yhteys työelämään ja mahdollisuus seurata alan kehitystä ja tarpeita aitiopaikalta. Koska suurin osa opiskelijoista tulee musiikin alalle ammattikorkeakouluun suoraan musiikkiopistoista, toimiva yhteys musiikkikouluihin ja kon-

servatorioihin on koulutuksen kehittämisen kannalta tärkeää. Käytämme osittain yhteisiä opettajia ja yliopettajamme on mukana kymmenen lähialueella toimivan musiikkiopiston rehtorin kollegiossa. Tavoitteena on lisätä Lahden ammattikorkeakoulun Musiikin laitoksen tarjoaman koulutuksen tunnettavuutta sekä etsiä uusia yhteistyön muotoja. Yhteistyö on lähtenyt lupaavasti liikkeelle.

Musiikkiteatterilinja on pieni, joustava yksikkö, jolla on valmiudet tehdä radikaalejakin muutoksia nopeasti, jos ne koetaan tarpeellisiksi. Koska muihin vastaaviin oppilaitoksiin, koulutusohjelmiin tai jo olemassa oleviin opetussuunnitelmiin ei ole voitu tukeutua, koko toimintaympäristö on pitänyt rakentaa musiikki- ja teatterikentän tarpeita kuunnellen niin, että se vastaa työelämän asettamiin haasteisiin. Musiikkiteatterilinja on ainutkertainen, Suomessa ei ole muita vastaavia linjoja, joilta valmistuu muusikkoja/esiintyjä monipuolisiin musiikkiteatterin tehtäviin. Opetuksessa pyritään yhdistämään musiikki ja teatteri siten, että ammattikenttä, jossa on pulaa monipuolisista musiikkia ja teatteria taitavasti yhdistävistä ammatillisista, hyötyisi siitä. Mielenkiintoista on, että suomalainen musiikkiteatteri, joka oli vuosikymmeniä vailla arvostusta, rakentaa omaa profiiliaan ja nostaa arvostustaan samaan aikaan musiikkiteatterilinjan kanssa. Sekä musiikkiteatterilinjan opettajat että linjalta valmistuneet opiskelijat työskentelevät ammattikentällä, joten sieltä nousevia signaaleja on helppo kuunnella ja ottaa vastaan.

2.2 Resurssien hallinta, arviointi ja kehittäminen (raha, osaamispääoma ja infrastruktuuri)

Kulttuurialojen valtionosuudet ovat vuosi vuodelta kaventuneet ja se on tuonut uusia haasteita myös Musiikin laitokselle ja paineita uudelleen toimintakulttuurin soveltamiseen. Se tarkoittaa tarkkaa kustannusseurantaa ja yhteistyökumppaneiden hakua mahdollisimman kustannustehokkaan toimintatavan löytämiseksi. Verkostoituminen alan toimijoiden kanssa on ollut tässä avainasemassa. Kulttuurialaa koetelleista leikkauksista huolimatta Musiikin laitos ja musiikkiteatterilinja sen osana on kyennyt säilyttämään opetuksen korkean tason ja jopa kehittämään toimintansa laatua.

Musiikin laitos on toiminut kesästä 2003 lähtien täysin uusissa ja ajanmukaisissa tiloissa, joiden uudisrakennusosa sisältää riittävät ja musiikinopetukseen jo alun perin tarkoitetut opetus- ja harjoittelutilat.

Vuonna 2006 syntyi LNS yhdistämällä konservatorion ja ammattikorkeakoulujen orkesterit. Teoriaopetusta järjestetään väyläopintoina yhteistyössä konservatorion kanssa. Opettajaresursseja käytetään ristiin puolin ja toisin. Sotilasmusiikkikoulun kanssa on aloitettu yhteistyö ja jatkossa käytetään yhteisiä opettajavoimia.

Musiikkiteatterilinjalla toimii yliopettaja ja kolme lehtoria; laulun lehtori, tanssin lehtori ja säestetyksen lehtori. Koko tiimi on vahvasti sitoutunut sekä työhönsä että itsensä kehittämiseen, pedagogieina ja taiteilijoina. Jokainen tiimin jäsen työskentelee säännöllisin väliajoin ammattikentällä. Lisäksi opetusta antavat Musiikin laitoksen vakituiset musiikista vastaavat lehtorit, taaten korkeatasoisen musiikin osaamisen. Lehtorien lisäksi opetuksesta vastaavat ammattitaitoiset tuntiopettajat, jotka työskentelevät ammattiteattereissa näyttelijöinä, koreografeina tai muusikkoina. Musiikki- ja teatterialan ammattilaisia hyödynnetään tuntiopettajina ja asiantuntijatehtävissä ja näin musiikkiteatterilinja yrittää pitää itsensä avoimena, kuuntelevana ja vahvasti ajassa kiinni elävänä koulutusyksikkönä. Musiikkiteatterilinjan produktiot toteutetaan ennalta laaditun suunnitelman ja budjetin puitteissa. Talouden toteutumista seurataan produktiokohtaisesti. Tavoitteena on produktiokohtainen menojen ja tulojen tasapaino. Produktioiden tuottajan (koulutusassistentti) tehtävänä on huolehtia talouden lisäksi myös produktioiden markkinoinnista.

2.3 Opetussuunnitelman laatimisprosessi ja kehittämiskäytännöt (opiskelijat ja muut sidosryhmät)

Musiikkiteatterilinjan ensimmäinen opetussuunnitelma otettiin käyttöön koulutuksen alkaessa vuonna 2001. Ensimmäinen opetussuunnitelma oli musiikkipainotteinen. Opetussuunnitelman kehittämisen myötä teatteriaineiden osuus on lisääntynyt vahvaa musiikillista osaamista unohtamatta. Muusikon koulutusohjelmaan kuuluvat musiikkiopinnot ovat uudistuneet paremmin musiikkiteatterilinjaa vastaaviksi sekä sisällöltään että opetusmetodeiltaan. Aluksi teatteriaineita ja musiikkia opetettiin erillisinä opintojaksoina.

Uusin suuri opetussuunnitelmaudistus valmistui syksyllä 2007. Nyt painopiste on opetuksen integroinnissa (musiikki & tanssi & näyttelijäntyö), joka toteutuu erilaisten projektien kautta. Perinteisestä luokahuoneopetuksesta on siirrytty Musiikin laitoksen ulkopuolelle ja aitoon teatteriympäristöön aina, kun se on mahdollista ja järkevää. Opetussuunnitelman kehittämisen tuloksena pienet kokonaisuudet on yhdistetty laajemmiksi kokonaisuuksiksi. Aiemmin opittua tai ammatissa opittua on pyritty ottamaan joustavammin huomioon ja opiskelijoiden siirtymistä työelämään on helpotettu. Amatillinen osaaminen muusikkona/esiintyjänä on keskeinen osaamisperusta, mutta hyvät vuorovaikutustaidot, laajojen kokonaisuuksien hallinta ja työelämälähtöisyys ovat myös tärkeitä osa-alueita. Tästä syystä ydintaitojen (musiikki, näyttelijäntyö ja tanssi) harjoittelu integroidusti produktioissa on välttämätöntä ja niiden osuutta opetussuunnitelmassa on vuosittain laajennettu.

5. vuosi	Opinnäytetyö 15 op				Vapaasti valittavat opinnot 15 op	
4. vuosi			Ammattiopinnot 164 Op			
3. vuosi	Koulutusohjelman perusopinnot 32 op		Laulu pääinstrumenttina 40 op	Tanssi 32 op Pianonsoitto Ensemble laulu Teatterimusiikki Puheilmaisu		
2. vuosi	AMK:n yhteiset	Musiikin historia ja musiikin kuuntelu				Näyttelijän työ 32 op
1. vuosi	perusopinnot 14 op	Musiikin teoria ja käytäntö				
		Johdatus musiikkiteatterin opiskeluun			Harjoittelu 30 op	

KUVIO 1. Musiikkiteatterilinjan opetussuunnitelma (270 op)

Opetussuunnitelman kehitystyöhön ovat aktiivisesti osallistuneet paitsi musiikkiteatteriimi (yliopettaja, lehtorit ja tuntiopettajat) myös opiskelijat ja työelämän asiantuntijat. Pääasiassa mittavasta opetussuunnitelman uudistamisesta vastasi kuitenkin musiikkiteatteriimi. Opiskelijapalautteet, kyselyt opintojaksojen sisällöistä, tavoitteista ja toteutuksesta otettiin vakavasti ja niitä analysoitiin perusteellisesti. Palautteiden analysointi ja esille nousseet kehittämistarpeet huomioitiin uudessa opetussuunnitelmassa. Musiikkiteatterilinjan kehittämisessä on johdonmukaisesti seurattu teatteri- ja musiikkikentän kehittymistä ja kehityssuuntauksia. Nykyisessä koulutuksen suunnittelu-työssä pyritään ottamaan huomioon myös hakijamäärän kasvu ja aiemmin hankittu osaaminen. Koulutukseen hakeutuvat ovat jo lähtötasoltaan musiikkiteatterialan moniosaajia.

Opetussuunnitelmat päivitetään vuosittain Lahden ammattikorkeakoulun prosessiohjeistuksen mukaisella tavalla.

2.4 Oppimisprosessi ja sen ohjaus

Oppimisprosessin ohjauksen tavoitteena on saattaa opiskelija hyvän oppimisen periaatteiden mukaisesti koko opintopolun halki hakuprosessista valmistumiseen sekä aktiiviseen alumnina toimimiseen. Ohjausta varten on kehitetty tutor-opettajajärjestelmä. Musiikkiteatterikoulutuksessa on kaksi tutor-opettajaa sekä kaksi opiskelija-tutoria. Lisäksi laitoksella toimii yhteisesti kansainvälinen opiskelija-tutor. Opintojen etenemistä ohjataan henkilökohtaisten sekä ryhmässä tapahtuvien tutor-tapaamisten avulla. Työvälineenä käytetään ”Musiikkiammatillaiseksi kasvun portfolio -työskentelyä”, jossa ammattikoulutusta edeltävät aiemmat kokemukset nivoutuvat yhteen opintojen aikaisten oppimiskokemusten kanssa ja rakentavat osaltaan vankkaa ammatillista identiteettiä.

Musiikkiteatterilinjan oppimisprosessissa keskeisintä on **projekteissa** oppiminen ja portfolio-työskentely. Tavoitteena on oppia paitsi tietoja ja taitoja, myös työstämään omasta oppimisesta portfolio, jossa oman analysoinnin ja ulkopuolisen (opettajat & ammattilaiset & kriitikot) palautteen avulla opiskelija hahmottaa oman osaamisensa vahvuudet. Taiteilijaksi kasvussa tärkeintä on **hyvä itsetuntemus**; se, että kykenee itsereflektion avulla arvioimaan omaa osaamistaan (vahvuudet/heikkoudet) ja osaa määritellä omat kehittämistarpeensa. Projekteissa ammattiaineet integroituvat kokonaisuudeksi, Produktiivinen työskentely (30 op), jossa tavoitteena on oppia paitsi ammatillisuutta myös **tiimityötä, vuorovaikutustaitoja ja elämäntaitoa**.

2.5 Oppimisympäristöt

Oppimisympäristöt ovat kokonaisvaltaisia toimintaympäristöjä, jotka muodostuvat monista eri tekijöistä, kuten fyysisestä tilasta, oppijoista ja opettajista, erilaisista oppimisenäkemyksistä ja toimintamuodoista sekä sosiaalisesta verkostosta ja systeemistä, jossa oppiminen tapahtuu. Sosiaaliseen oppimisympäristöön vaikuttavat kaikki opiskelutilanteessa olevat ihmiset ja heidän välissään tapahtuva vuorovaikutus. Oppimisympäristöt muotoutuvat yhä moninaisemmiksi työssä oppimisen, virtuaalioppimisen ja monien muiden menetelmien kautta. Sosiaalinen aspekti on näissä kaikissa kuitenkin tärkeä.

Musiikin laitoksella on pyrkimyksenä luoda sellainen oppimisympäristö, joka mahdollistaa tavoitteen mukaisen oppimisen määräajassa, tarkoituksenmukaisten välineiden ja materiaalien avustuksella niin, että opiskelijat saavuttavat tavoitellun ammattitaidon ja voivat kokea oppimisen iloa sekä yksin että yhdessä.

Oppimisympäristönä sekä **muusikoille että musiikkipedagogeiksi** opiskeleville Musiikin laitos tarjoaa erinomaiset harjoitteluolosuhteet niin ajanmukaisten tilojen kuin opetusjärjestelyjenkin puolesta. Yhteistyössä Lahden muiden musiikkioppilaitosten kanssa opiskelijoillamme on mahdollisuus soittaa täysimittaisessa sinfoniaorkesterissa koko opintojensa ajan. Lahden Nuori Sinfonia (LSN) on toiminut lehtori Esa Heikkilän johtamana vuodesta 2006 alkaen. Se jatkaa aikaisemman Lahden ammattikorkeakoulun Potentia Sinfonican perinteitä, mutta tuo mukaan koko Lahden musiikkia opiskelevalle nuorisolle kokemusta sinfoniaorkesterin työrytmistä ja harjoittelusta sekä antaa esiintymiskokemusta. LNS konsertoi vähintään neljä kertaa vuodessa ja osallistuu Lahden musiikkielämään tehden yhteistyössä paitsi muiden musiikkioppilaitosten kanssa myös mm. Lahden oopperayhdistyksen kanssa. Yhteistyön viimeisin saavutus oli Lahden konservatorion, Lahden ammattikorkeakoulun Musiikin laitoksen, Lahden oopperayhdistyksen ja Keski-Lahden seurakunnan yhteistyönä helmikuussa esitetty Giuseppe Verdin Requiem. Ristinkirkossa järjestetyssä konsertissa esiintyivät Musiikin laitoksen ja Lahden konservatorion yhteinen orkesteri Lahden Nuori Sinfonia ja Lahden oopperakuoro, kapellimestarinaan Esa Heikkilä (Musiikin laitos) ja solisteinaan Sirkka Parviainen (Musiikin laitos), Erika Harjukoski (Musiikin laitos), Mika Pohjonen ja Jaakko Ryhänen. Musiikkiteatterilinjan opiskelijat olivat solisteina Lahden Nuoren Sinfonian konserttitanssiaisissa syksyllä 2007 ja saivat arvokasta kokemusta suuren orkesterin kanssa esiintymisestä.

Musiikkipedagogit suuntautuvat eri-ikäisten instrumenttiopetukseen tai musiikin varhaiskasvatukseen. Pedagogeiksi opiskelevat harjoittavat taitoja toimia joustavasti erilaisten, osaamisessaan eritasoisten ja eri-ikäisten oppijoiden kanssa monenlaisissa toimintaympäristöissä: musiikkioppilaitokset, kansalais- ja työväenopistot, yksityiset musiikkikoulut, yksityiset ja kunnalliset päiväkodit, ns. kolmannen sektorin toimijat. Suunnitelmassa olevien hankkeiden avulla on mahdollista kehittää pedagogista erityisosaamista siten, että opiskelijat voivat suuntautua kiinnostuksensa mukaisesti ja omaa työllistymistään ajatellen. Kehittämistyö mahdollistaisi pedagogisten erikoistumisopintojen tarjoamisen myös musiikkiteatterilinjan opiskelijoille. Avoimen ammattikorkeakoulun kautta on avautunut mahdollisuus myös aikuisten musiikin harrastajien opettamiskokemuksiin.

Lisäksi laitoksella toimii useita kamariyhtyeitä ja kuoroja, jotka ovat laajentaneet toimintaansa laitoksen perinteisistä avoimista tiistaikonserteista ja esiintymispraktikumeista myös ulkopuolelle, mm. vanhainkoteihin ja hoitolaitoksiin, joiden asukkailla ei enää ole mahdollisuutta muutoin saada aktiivisesti kosketusta elävään musiikkiin.

Musiikkiteatterilla puolestaan on kiinteät yhteydet Lahden teatterielämään ja se on luonut arvostetun aseman monipuolisena musiikkiteatterin ammattilaisten kouluttajana ja osaajana. Musiikkiteatterilinja joutuu jo tilojensa puolesta verkostoitumaan lahtelaisten oppilaitosten ja yritysten kanssa. Musiikin laitoksella kyetään opiskelemaan vain musiikkiaineita (laulu, teoria, instrumenttiopinnot). Kaikki muut tarvittavat tilat vuokrataan Musiikin laitoksen ulkopuolelta. **Näyttelijäntyötä** opetetaan **Lahden konservatoriolla**, jonne kunnostettiin musta studio syksyllä 2007. **Tanssia** opetetaan Nick's Sport Club:n tanssisalissa, jossa on tanssinopiskeluun tarvittavat peilit ja tangot. **Produktiot** esitetään Kongressikeskus Fellmannin auditoriossa, Lahden kaupunginteatterissa, Teatteri Vanhassa Jukossa tai Lahden pikkuteatterissa.

Jotta yksilöllinen instrumenttiopetus, orkestereissa soittaminen sekä esiintyminen yleensä olisi mahdollista, joudumme aikaisempaa enemmän etsimään joustavuutta opetuksen suunnitteluun verkkopedagogiikasta sekä tulevaisuudessa sosiaalisten verkkojen käytöstä. Web2.0:n käyttöönottoa kehitetään Tietohallintopalveluissa ja musiikin henkilöstöä on siinä mukana. Toiveena olisi kehittää

Web2.0:n tarjoamien mahdollisuuksien avulla virtuaalinen ohjelmatoimisto, joka tulevaisuudessa palvelisi Lahden ammattikorkeakoulun Musiikin laitoksen opiskelijoiden työllistymistä ja verkottumista työelämään jo opintojensa aikana.

2.6 Laadunhallintamenettelyt

Lahden ammattikorkeakoulun laadunvarmistusjärjestelmän tehtävänä on luoda edellytykset hyvälle oppimiselle. Näin ollen se sisältää kaikki ne menettelytavat ja prosessit, jotka ohjaavat arkipäivän toimintaa ja joiden mukaisesti toimintaa jatkuvasti parannetaan ja kehitetään. Olennaista laatutyössä on se, että toiminnalle asetetaan tavoitteet (plan), toimitaan tavoitteiden mukaisesti (do), seurataan ja arvioidaan tavoitteiden saavuttamista erilaisten laatutyökalujen avulla (check) sekä reagoidaan palautteisiin ja niiden pohjalta kehitetään toimintaa (act). LAMK:lla on monia erilaisia laatutyökaluja, jotka ovat käytössä kaikilla koulutusaloilla (esim. laitosten tavoitesopimusneuvottelut ja tuloseurannat, hyvinvointikyselyt, uraseurannat, kehityskeskustelut, ulkoiset ja sisäiset arvioinnit, henkilöstön osaamiskartoitukset, jatkuva dialogi eri toimijoiden välillä, palautepäivät, benchmarking). Musiikin laitos on laatinut LAMK:n laatukäsikirjan pohjalta itselleen oman laatuohjeistuksen. Laitos on määritellyt eri alueille vastuuhenkilöt, joiden on huolehdittava oman alueensa toiminnasta ja laadunvarmistuksesta.

Musiikin laitoksen tärkein laatutavoite on hyvä oppiminen sekä työyhteisön tehokas toiminta, joka tukee kaikkea laitoksen pedagogista työtä. Hyvä oppiminen syntyy opiskelijan ja opettajan yhteistyön tuloksena ja mahdollistuu laitoksen muun toiminnan antaman tuen ja myönteisen ilmapiirin avulla. Opettaja ohjataan käyttämään monipuolisesti erilaisia palautteenkeruumenetelmiä ja kiinnittämään huomiota siihen, että opiskelijat saavat antamastaan palautteesta palautteen. Vastuuhenkilöiden tehtävänä on seurata kyselyjen ja mahdollisesti muiden mittareiden tuloksia, ja sen pohjalta käynnistää kehittämistoimenpiteiden suunnittelu. Laatua kuvataan myös laitoksen ja työntekijöiden julkisesta toiminnasta, konsertoimisesta ja muusta esiintymisestä saadulla palautteella.

Musiikin laitos teki oman palautekyselyn henkilöstölleen keväällä 2007. Kyselyssä keskityttiin vuoden 2006 onnistumisiin ja kehittämiskohtiin. Tulokset ja niiden edellyttämät kehittämistoimenpiteet käsiteltiin kehittämispäivillä. Positiivisina asioina nostettiin esille mm. motivoituneet opiskelijat, opiskelijoiden valmistuminen ajoissa, hyvät oppimistulokset, uudet haasteet, verkko-opetuksen käynnistyminen ja Matkailun laitoksen kanssa tehtävät yhteiset produktiot. Kehitettävää löydettiin mm. valmistuvien ohjauksesta, joidenkin suuntautumisten vähäisestä hakijamäärästä, puutteellisesta laitteistosta ja Repusta (opiskelijoiden tiedotus- ja verkko-opetusympäristö). Musiikin laitoksen oma palautekysely toteutetaan jatkossa vuosittain.

Musiikkiteatterilinjalla laatutyökaluja on otettu aktiivisempaan käyttöön opetussuunnitelmauudistuksen yhteydessä. Opiskelijapalautteet kerätään säännöllisin väliajoin. Opiskelijat osallistuvat kehittämistyöhön. Valmistuneilta opiskelijoilta kerätään säännöllisesti palautetta, jotta työelämän haasteet tulisivat kuulluksi musiikkiteatteritiimissä (alumnipalautte). Koska valmistuneita on vielä suhteellisen vähän, heidän urakehityksensä seuraaminen onnistuu helposti. Valmistuneet opiskelijat pitävät myös itse aktiivisesti yhteyttä musiikkiteatterilinjan opettajiin kertoakseen kuulumisiaan. Rakentavat kehityskeskustelut yliopettajan ja lehtorien välillä takaavat omalta osaltaan musiikkiteatterilinjan laadun. Työelämäpalautetta kerätään jatkuvasti ja työelämän tarpeet otetaan huomioon opetussuunnitelmatyössä. Viime kädessä työelämä ja siellä olevat asiakkaat (yleisö) määrittävät musiikkiteatteriopetuksen laadun.

B TULOKSET

1. Koulutusyksikön toiminnan tulokset suhteessa sille asetettuihin tavoitteisiin.

Lahden ammattikorkeakoulun tuloskortissa on määritelty lähivuosien tavoitteet ja tavoitetasot. Musiikin laitos on laatinut oman tuloskorttinsa ja pyrkii omalta osaltaan tukemaan koko ammattikorkeakoulun yhteisten tavoitteiden saavuttamista. Musiikin laitoksen tavoitteena ja samalla myös lähivuosien haasteena on

- saada riittävästi musiikillisesti osaavia, motivoituneita hakijoita
- saada heidät valmistumaan ammatillisesti osaavina määräajassa
- opiskelijoiden hyvä työllistyminen opintojen jälkeen
- keskeyttämisten minimoiminen.

Määrällisiä tavoitteita tarkasteltaessa pyritään pääsääntöisesti aina edellisvuotta parempiin tuloksiin, mikäli se on realistista (positiivinen trendi).

1.1 Opiskelijoihin liittyvät tulokset

Musiikin koulutusohjelmassa on 40 aloituspaikkaa nuorten koulutuksessa. Aikuisten kokonaisopiskelijamäärä on 40. Musiikkiteatterin osuus nuorten aloituspaikkamäärästä on ollut vuositasolla 8 - 12 paikkaa. Lahden ammattikorkeakoulun yhtenä ylivoimatekijänä valtakunnallisesti tarkasteltuna on koulutuksen vetovoimaisuus (LAMK oli 1. sijalla vuonna 2007). LAMK:n musiikin alan koulutus on myös melko vetovoimaista (ks. taulukko 1), ensisijaisia hakijoita on ollut noin 2,5 yhtä aloituspaikkaa kohti vuoden 2006 pientä notkahdusta (1,9 hakijaa/ap) lukuun ottamatta. Musiikkiteatterilinja on ollut erityisen suosittu. Vuonna 2007 ensisijaisia hakijoita oli jo lähes 50, mikä tarkoittaa neljää hakijaa yhtä paikkaa kohden. Kun otetaan huomioon, että musiikkiteatterilinjan hakijoilla on oltava vähintään musiikkiopiston perustason koulutus, hakijamäärää voidaan pitää hyvänä. Vuoden 2007 pientä notkahdusta selittää se, että aloituspaikkamäärä nostettiin kahdeksasta kahteentoista. Ensisijaisten hakijoiden määrä kasvoi kuitenkin 35:stä 47:ään. Musiikkiteatterilinjan tavoitteena on vetovoimaisuuden lisääminen ja hakijamäärän kasvattaminen koulutuksen tunnettuuden lisääntyessä. Odotettavissa on, että hakijamäärä nousee jatkossakin.

TAULUKKO 1. Koulutuksen vetovoimaisuus

Vetovoimaisuus	2005	2006	2007
Ensisij.hakijat/aloituspaikka Musiikin ko	2,4	1,9	2,5
Ensisij.hakijat/aloituspaikka Musiikkiteatterilinja	4,8	4,4	3,9

Musiikin laitoksen tavoitteena on keskeyttämisten ehkäiseminen ja opintojen etenemisen edistäminen (määräajassa valmistumisen lisääminen). Tässä on vielä haasteita. Esimerkiksi keskeyttäminen on selvästi lisääntynyt vuodesta 2006, mutta musiikin koulutusohjelman keskeyttämisaste on kuitenkin pienempi kuin LAMK:ssa keskimäärin (vuonna 2007 LAMK:n keskeyttämisaste 10,4). Musiikkiteatterin vetovoimaisuudesta kertoo se, että keskeyttäminen on siellä ollut erittäin vähäistä.

Vuoden 2007 keskeyttämisaste oli 7 prosenttia (= kolme opiskelijaa), kun sitä vastoin edellisvuonna ei keskeyttänyt yhtään opiskelijaa (ks. taulukko 2). Tutor-opettajajärjestelmän kautta kaikki potentiaaliset keskeyttäjät pyritään kartoittamaan ja heitä yritetään tukea, jotta valmistuminen sujuisi aikataulussa. Yleisin keskeyttämisen syy musiikkiteatterissa kuten musiikin koulutusohjelmassakin on toiseen oppilaitokseen siirtyminen. Varsinaisesti koulutuksen ulkopuolelle siirtyneitä/jääneitä ei siis juurikaan ole. Yli puolet musiikkiteatterikoulutuksen keskeyttäneistä on siirtynyt joko yliopistoon (2 hlö), ulkomaille opiskelemaan (2 hlö), toiseen ammattikorkeakouluun (1 hlö) tai toiseen oppilaitokseen (1 hlö).

TAULUKKO 2. Keskeyttämisaste

Keskeyttämisaste	2005	2006	2007
Musiikin ko yhteensä	7,9	7,5	10
Musiikkiteatterilinja	2	0	7

Keskimääräinen opiskelu-aika on musiikin koulutusohjelman nuorten koulutuksessa valtakunnan tasoa (vuonna 2007 4,9 v). Musiikin koulutusohjelman laajuus on 270 op, mikä vastaa noin 4,5 vuoden mittaisia päätoimisia opintoja. Vuonna 2007 ainoastaan 4 % opiskelijoista opiskeli yli normiajalla (= normiaika + 1 vuosi). Sitä vastoin aikuisten opiskelu-aika on selvästi valtakunnan keskiarvoa pidempi. Aikuisten opintoaikojen venyminen on LAMK:ssa laajempikin ongelma, johon pyritään löytämään ratkaisua. Musiikin laitoksen aikuisopiskelijoiden opiskeluajat (ka 2,9) mahtuvat kuitenkin vielä normiajan sisälle.

LAMK:ssa on kiinnitetty erityistä huomiota opiskelijoiden hyvinvointiin. Tästä syystä on palkattu opiskelijoiden käyttöön oma psykologi, joka mm. tekee vuosittain laajan hyvinvointikyselyn. Kyselyn tulokset käydään läpi laitoksittain ja niiden pohjalta tehdään kehittämistoimenpiteitä. Hyvinvointikyselyn vuosien 2005 ja 2007 tuloksia verrattaessa voidaan todeta, että Musiikin laitoksen opiskelijoiden kokema hyvinvointi on jonkin verran lisääntynyt. Myös Musiikin laitoksen ilmapiiri koetaan aiempaa paremmaksi. Musiikin alan opiskelijoille kuten kulttuurialalle laajemminkin on ominaista se, että opiskelijat ovat luonteeltaan "täydellisyyden tavoittelijoita". Kun he työskentelevät vahvasti omalla persoonallaan, uupuminen ja väsyminen ovat uhkana. Hyvinvointikyselyn tulosten pohjalta laitoksen henkilökunta on kiinnittänyt enemmän huomiota opiskelijoiden hyvinvoinnin tukemiseen ja aktiiviseen ohjaukseen. Opiskelijaneuvosto (opettajien ja opiskelijoiden yhteisfoorumi) on pienen tauon jälkeen käynnistänyt uudelleen toimintansa ja se kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Lisäksi keväen 2008 aikana ammattikorkeakoulun oma psykologi pitää musiikin opiskelijoille suunnatun asiantuntijaluennon työhyvinvoinnista ja oman toiminnan ohjaamisesta.

Opiskelijoiden jatko-opiskelumahdollisuuksia kehitetään jatkuvasti, kuten myös alumnitoimintaa. Musiikkiteatterilinjan kehittämissyönteiksi liittyy vahvasti se, että tulevaisuudessa opiskelemaan hakeutuu riittävästi motivoituneita, monipuoliset musiikkiteatterin taidot ja tiedot omaavia opiskelijoita. Tulevaisuuden tavoitteisiin liittyy myös se, että keskeyttämisuhat pystytään ennakkoimaan tarpeeksi ajoissa ja estämään ne.

1.2 Työelämään liittyvät tulokset

Musiikin laitoksella suoritetaan vuositasolla noin 30 tutkintoa ja siitä musiikkiteatterin osuus on ollut 4 – 6 opiskelijaa/vuosi.

TAULUKKO 3. Suoritetut tutkinnot

Suoritetut tutkinnot (N)	2005	2006	2007
Musiikin ko yhteensä	32	28	33
Musiikkiteatterilinja	4	5	6

Musiikkiteatterilinja vastaa sekä alueelliseen että valtakunnalliseen koulutustarpeeseen. Muusikko AMK -tutkinnon suorittaneiden opiskelijoiden työllistymisaste on tällä hetkellä erinomainen. Musiikkiteatterilinjalta on tähän mennessä valmistunut 15 opiskelijaa, jotka ovat kaikki joko sijoittuneet sangen hyvin työelämään tai osa on saanut kipinän jatko-opintoihin (ks. taulukko 4). Työllistyneitä on teattereissa ja musiikkioppilaitoksissa opettajina.

TAULUKKO 4. Valmistuneiden sijoittuminen (tilanne kevät 2008)

Sijoittumistilanne	N
Ammattiteatterissa produktiokohtaisilla kiinnityksillä	8
Musiikkiopistossa opetustehtävissä	2
Teatterikorkeakoulussa näyttelijätyön maisteriopinnoissa	1
Sibelius-Akatemiassa maisteriopinnoissa	1
Musiikin laitoksella pedagogisissa jatko-opinnoissa	1
Ulkomailla (Lontoo ja Italia) teatterin ja klassisen laulun jatko-opinnoissa	2
Yhteensä	15

Musiikkiteatterilinjalta valmistuneita työskentelee mm. seuraavissa teattereissa/produktioissa:

- Helsingin kaupunginteatteri (Maija Sydänmaanlakka, Eeva Mukkula) Rebecca
- Lahden kaupunginteatteri (Kirsi Ståhlberg, Jyri Numminen, Tuukka Raitala) Piukat paikat, Cats
- Tampereen Työväen Teatteri (Saara Lehtonen, Lina Patrikainen) Patukkaopera
- Eurooppa 4 (Satu - Maarit Veikkola)
- Hämeenlinnan kaupunginteatteri (Maija Sydänmaanlakka): Mustalaisleiri muuttaa tai-vaaseen, Suklaata ihollani

Lisäksi Helsingin [Aleksanterin teatterissa](#) sai ensi-iltansa 13.3.2008 uusi musikaali kotimaisena kantaesityksenä, **The Altar Boy**. Auditioniin osallistui 200 nuorta miestä, joista viisi valittiin rooleihin. Heistä kolme on LAMK:n musiikkiteatterilinjalaisia.

1.3 Henkilöstöön liittyvät tulokset

LAMK:ssa on tehty vuodesta 2005 lähtien henkilöstön työolobarometri-kyselyä, jonka tavoitteena on edistää työyhteisön ja henkilöstön hyvinvointia. Kyselyn tuloksia käsitellään laitoksissa ja hyödynnetään mm. työhyvinvointisuunnitelman laatimisessa. Musiikin laitoksen vuoden 2007 tuloksia ei ole vielä käsitelty laitostasolla.

Henkilöstöstrategian mukaisesti vuonna 2005 on käynnistetty myös koko henkilökunnan kattavat osaamiskartoitukset. Tavoitteena on mm. resurssien käytön tehostaminen ja henkilöstön osaamisen kehittäminen (ns. henkilöstön osaamisen kehittämissuunnitelman laatiminen). Opettajien osaamiskartoitus tehtiin vuonna 2006. Musiikin laitoksella osaamisen kehittämistarpeista nousi esille mm. hankeosaaminen, tietotekninen osaaminen sekä opiskelijahallintoon (erilaisten järjestelmien käyttöön) liittyvä osaaminen. Näihin asioihin on kiinnitetty huomiota. Myös opettajien pedagogiseen koulutukseen on panostettu. Kuusi Musiikin laitoksen opettajaa on suorittanut viime vuosien aikana pedagogisen koulutuksen ja kahdella opinnot ovat meneillään.

Musiikkiteatterilinjalla toimii yksi yliopettaja, kolme lehtoria ja tuntiopettajia, jotka ovat kaikki sitoutuneita pedagogisesti ja taiteellisesti. Tämä on sangen harvinainen yhdistelmä näinkin pienessä maassa. Kaikilla vakituisilla opettajilla on pedagogiset opinnot suoritettu tai niitä suoritetaan parhaillaan. Musiikkiteatteritiimin jäsenet työskentelevät säännöllisin väliajoin ammattikentällä, mistä mainittakoon seuraavat esimerkit:

Marietta Tevajärvi toimii oman työnsä ohella teatteriohjaajana ammattiteattereissa. Viimeisimmät ohjaukset ovat olleet **Villi nuoruuteni**, **Linnut, linnut**, **Donna** ja **Maria Callasin mestariluokka** Lahden kaupunginteatterissa. Tevajärvi suorittaa parhaillaan englantilaisen filologian opintoja Helsingin yliopistoon tavoitteenaan ottaa vastuulleen musiikkiteatterilinjan englanninkielisen opetuksen kehittäminen ja toteuttaminen. Hän on vuonna 2000 vastaanottanut Hämeen taidetoimikunnan myöntämän Pro Arte Tavastica - kunniakirjan tunnustuksena taiteen ja kulttuurin hyväksi tekemästään työstä. **Kristiina Kattelus** on vierailut mm. seuraavissa musikaaliproduktioissa: **Evita**, **Carousel** ja **Se Onnea On**. Kattelus on esiintynyt laitoksen omissa produktioissa yhdessä opiskelijoiden kanssa näyttelijänä ja laulajana. Hän on toiminut samanaikaisesti opettajana (mestari) opiskelijoilleen (kisälli). **Anu Silvasti** toimii pianistina ja hänellä on jatkuvasti lukuisia konserttiesityksiä yksin ja eri kokoonpanojen kanssa. **Mia Liski** tekee tanssikoreografioita eri teattereissa ja televisiossa (**Firman tähdet**).

Ydinosaamisesta vastaavat tuntiopettajat ovat musiikki- ja teatterialan ammattilaisia. Esimerkiksi näyttelijäntyön tuntiopettajat (Tapani Kalliomäki ja Lumikki Kouki) ovat Lahden kaupunginteatterin näyttelijöitä. Musiikkiteatterilinjan lehtorit tuottivat keväällä 2007 musiikkiteatteri-illan, **Nainen odottaa**, jota on esitetty eri puolilla Suomea.

1.4 Taloudelliseen suorituskykyyn liittyvät tulokset

Musiikin laitoksen talous on tasapainotettu, mutta taloudellinen tilanne jatkuu haastavana. Vahvistusta toiminnan kehittämiseen haetaan ulkopuolisesta rahoituksesta (esim. hankkeet) sekä palvelutoiminnalla.

TAULUKKO 5. Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (€)	2008	2007	2006	2005
	Ennuste 1	Tot	TP	TP
Toimintatuotot	56 000	95 421	29 350	25 441
Toimintakulut	-1 963 869	-1 964 684	-2 184 764	-2 226 768

Musiikkiteatterilinjan esitykset ovat olleet hyvin suosittuja, pääsääntöisesti loppuunmyytyjä. Niistä saaduilla lipputuloilla on pyritty kattamaan tilavuokria ja muita produktioon kuuluvia menoja. Tätä osaamisaluetta on tarkoitus syventää ja kehittää. Toimimattomista tiloista (Wanha Teatteri) luovuttiin 2007, mikä pienensi tuntuvasti musiikkiteatterilinjan kuluja. Yhteistyö paikallisten oppilaitosten ja yritysten kanssa ja jo olemassa olevien tilojen hyödyntäminen on järkiperaistännyt musiikkiteatterilinjan taloudellista suorituskykyä.

1.5 Kansainvälistymiseen liittyvät tulokset

Musiikkiteatterilinjan lyhyestä historiasta johtuen ensisijaisena päämääränä on ollut kehittää suomenkielistä koulutusta tarkoituksenmukaiseksi. Tästä syystä kansainvälistyminen on varsinaisesti vasta käynnistymässä, mutta sitä varten on jo olemassa selkeät suunnitelmat. Tavoitteena on luoda englanninkielinen koulutusohjelma. Tämä soveltuu musiikkiteatteriin erinomaisesti, koska opetusmateriaali (musikaalit) on pääsääntöisesti kirjoitettu englannin kielellä. Kansainvälisten suhteiden luominen on jo käynnissä, mm. keväällä 2006 Penn State Universityn professori Cary Lipkin oli pitämässä musiikkiteatterilinjalla viikon pituisen mestarikurssin. Tätä yhteistyötä on tarkoitus jatkaa ja syventää. Yliopettaja käy säännöllisin väliajoin Lontoossa tutustumassa musiikkiteatterin uusimpiin trendeihin. Lähtitulevaisuudessa on tarkoitus lähteä tutustumaan Lontoon ulkopuolella sijaitsevaan maineikkaaseen Laine Theatre Arts -opinahjoon, jonka kasvatit loistavat musiikkiteattereiden tähtinä Lontoossa ja New Yorkissa. Koulun tanssiosastossa koulutuksensa saanut Laura Huhtamaa tulee lukuvuonna 2008 - 2009 pitämään musiikkiteatterilinjalle mestarikurssin, jossa yhdistetään musiikki, tanssi ja näyttelijäntyö.

Musiikin koulutuksessa on olemassa vahva eurooppalainen kulttuurinen ja koulutuksellinen verkosto, AEC (Association of European Conservatoires, <http://www.aecinfo.org/Home.aspx>), jossa jäsenenä on 238 oppilaitosta 55 eri maasta. Tässä verkostossa, johon Musiikin laitos kuuluu, on jo herännyt huomattava kiinnostus Lahden ammattikorkeakoulun musiikkiteatterikoulusta kohtaan. Kyselyjä opiskelijavaihdosta sekä englanninkielisestä koulutuksesta on ollut useita. Verkoston tarjoamia potentiaalisia yhteistyökumppanuuksia tullaan hyödyntämään hakeutumalla partnereiksi kansainvälisiin hankkeisiin.

1.6 Aluekehitystehtävään liittyvät tulokset

Musiikkiteatterilinja tekee aktiivisesti aluekehitystyötä etupäässä produktiotyöskentelyn ja työharjoittelun muodossa Lahden kaupunginteatterin, Teatteri Vanhan Jukon, Lahden konservatorion ja Kongressikeskus Fellmannin kanssa.

Suuren suosion saavuttaneita Musiikkiteatterilinjan produktioita ovat:

- **Top Girls**, Lahden pikkuteatteri, ohj. Marietta Tevajärvi, kevät 2003
- **Pöytään ja vuoteeseen kutsutaan vain kerran**, Pikkuteatteri, ohj. Marietta Tevajärvi, kevät 2004, yhteistyössä Matkailun laitoksen kanssa.
- **Lemmenlatu**, Lahden kaupunginteatteri, ohj. Marietta Tevajärvi, kevät 2005, Lahden kaupunginteatterin kanssa yhteistyössä toteutettu Lahden kaupungin 100 ikävuotta juhlistanut musikaali. (Ks. näyte-cd)
- **Makupalta**, Kongressikeskus Fellmanni, ohj. Kristiina Kattelus, syksy 2005 Ravintolakabaree yhteistyössä Matkailun laitoksen kanssa.
- **I Love You, You`re Perfect, Now Change**, Pikkuteatteri, ohj. Marietta Tevajärvi, kevät 2006, 4. vuosikurssin päättöproduktio, joka sai Lahdessa ennennäkemättömän yleisöryntäyksen esitykset olivat loppuunmyytyjä!
- **Syö, Juo, Rakasta**, Kongressikeskus Fellmanni, ohj. Marietta Tevajärvi, syksy 2006 Yhteistyössä Matkailun laitoksen kanssa valmistettu ravintolakabaree, jonka esitykset olivat loppuunmyytyjä.
- **Se Onnea On**, Kongressikeskus Fellmanni, ohjaus Marietta Tevajärvi, syksy 2007, Ravintolakabaree yhteistyössä Matkailun laitoksen kanssa.

Tärkeä aluevaikuttavuutta lisäävä tekijä on musiikkiteatteriopiskelijoiden perustama Mute ry (Musiikkiteatteriopiskelijat ry). Opiskelijat ovat organisoituneet yhdistykseksi, jolla on oma ohjelmistovastaava tehtävänään organisoida laajamittaista ”keikkatoimintaa”. Mute ry. esiintyy tilauksesta häissä, syntymäpäivillä, pikkujouluissa ja monenlaisissa juhlissa saaden tuntumaa aitoihin esiintymistilanteisiin ja oppien huolehtimaan tuotannollista ja taloudellisista näkökohdista osana esiintyvän muusikon elämää. Esimerkkinä mainittakoon, että Mute ry. järjesti Musikaali-konsertin Lahdessa Vaahterasalissa 18.3.2008 yhdessä Lahden kaupungin kulttuuritoimen kanssa.

Merkittävä aluekehitystehtävään liittyvä tulos on Lahden kaupungin myöntämä tunnustus **Vuoden Korkeakouluteko 2007**. Merkittäväksi palkinnon myöntämisen tekee se, että raadin mukaan tämä oli ensimmäinen kerta, kun kulttuuriala palkittiin. Kaupunginjohtaja Jyrki Myllyvirran ja asiantuntijaraadin perusteluissa todetaan seuraavaa: ”Musiikkiteatterilinja on erinomainen esimerkki opetuksesta, joka muuttaa totunnaista kuvaamme korkeakoulumaailmasta. Musiikkiteatterilinjan tapa vaikuttaa ympäröivään yhteiskuntaan on myös poikkeuksellinen. Sen toiminta tulee hyvin lähelle ”tavallista ihmistä” osoittaen, miten korkeakoulumaailma, taide ja arki sulautuvat toisiinsa. Sen menestys kertoo siitä, että korkeakoulutoiminnalla on ja tulee olla rooli myös ihmisten henkisen kehityksen ja luovuuden edistäjänä. Työryhmän mielestä Lahden ammattikorkeakoulun musiikkiteatterilinja ansaitsee tunnustuksen tuloksellisesta ja vaikuttavasta toiminnastaan, joka on lyhyessä ajassa saavuttanut arvostetun aseman alallaan.”